

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

Richtpunt campus Buggenhout

Doelenpakket

Vak 2DA_Nederlands

2de graad SO

Dubbele finaliteit

Basisvorming

Uitgangspunten

Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project van de school bepaalt welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum.

- **Eerste graad**
Het is de school die bepaalt welke eindtermen binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden. De lessen differentiatie worden ingevuld als een remediëring en een verdieping van onderdelen van de basisvorming (eindtermen) of als een verdieping in klassieke talen.
Aan de lessen van de basisopties-pakketten in het 2e jaar worden leerplandoelen van de POV leerplannen basisopties-pakketten gekoppeld.
- **Tweede/derde graad**
Het is de school die bepaalt welke onderwijsdoelen, ongeacht het eindtermen, cesuurdoelen, specifieke eindtermen of onderwijsdoelen (voor de onderdelen) van de beroepskwalificatie(s) betreft, binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden.

Leerplandoelen zijn minimumdoelen

Het leerplan legt minimumdoelen vast, die resulteren in een minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die de leerlingen moeten bereiken. Een school bepaalt zelf wat ze bovenop deze minimumdoelen aan bod wil laten komen in de lessen. Ook de onderwijsmethode kiest de school zelf.

Het leerplan gebruikt de taxonomie van Bloom

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen het leerplan van de basisvorming en de leerplannen van het specifieke gedeelte. Elk onderwijsdoel bestaat uit een competentiegerichte formulering van het doel waarbij het handelingswerkwoord evalueerbaar gedrag uitdrukt. De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden**
De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen**
De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen**
De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken,

voorstellen, ...

- Analyseren

De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...

- Evalueren

De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren

De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

Status van een onderwijsdoel

- AEE = aanbieden / evalueren / eindverantwoordelijke

De leraar van dit onderwijsdoel biedt het onderwijsdoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en heeft de verplichting om dit onderwijsdoel mee te nemen in de evaluatie. Ingeval een AEE onderwijsdoel aan meerdere leraren/vakken is toegekend zal iedere leraar/vak dit onderwijsdoel binnen de eigen vakspecifieke context aanbieden en evalueren.

- AE = aanbieden / evalueren

De leraar van dit onderwijsdoel biedt het onderwijsdoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en komt samen met de eindverantwoordelijke(n) tot een gemeenschappelijke evaluatie van dit onderwijsdoel.

- A = aanbieden

De leraar van dit onderwijsdoel biedt het onderwijsdoel aan binnen het eigen vak/de activiteit met het oog op verankering van de kennis/vaardigheid/attitude zonder dit onderwijsdoel mee te nemen in de evaluatie. Evalueren kan enkel als de status van het onderwijsdoel in onderling overleg met de AEE verantwoordelijke wordt aangepast.

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Langere, samengestelde zinnen
- Grote variatie aan tekstsoorten met inbegrip van argumentatieve teksten

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.02

De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.

Kennis

Nepnieuws - Pro

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.03

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Langere, samengestelde zinnen
- Grote variatie aan tekstsoorten met inbegrip van argumentatieve teksten

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.04

De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Langere, samengestelde zinnen
- Grote variatie aan tekstsoorten met inbegrip van argumentatieve teksten

Minimumvereisten voor de geproduceerde tekst

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Beheersingsniveau Bloom: creëren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.05

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht.

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare tekstverbanden
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Tekstopbouwende elementen
- Gepaste lay-out
- Standaardnederlands, met aandacht voor spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Standaardnederlands, met aandacht voor uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Met behulp van ondersteunende middelen.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.06

De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.07

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Langere, samengestelde zinnen
- Grote variatie aan tekstsoorten met inbegrip van argumentatieve teksten

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare tekstverbanden
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Grote variatie aan tekstsoorten

Beheersingsniveau Bloom: creëren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.08

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Dit minimumdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere minimumdoelen binnen sleutelcompetentie 2.

De strategieën worden bepaald afhankelijk van de vaardigheid en de context waarin de opdracht gesitueerd is.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.09

De leerlingen zetten nieuw- en eerder verworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Langere, samengestelde zinnen
- Grote variatie aan tekstsoorten met inbegrip van argumentatieve teksten

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare tekstverbanden
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete tot vrij algemene inhoud
- Gemiddelde informatiedichtheid
- Grote variatie aan tekstsoorten

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.10

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Woordvorming: tussenklank, verbuiging, vervoeging

Woordsoorten: betrekkelijk voornaamwoord

Betekenisrelaties: antoniem

Beeldspraak: metafoor

Vormen van humor: ironie

Vormen van humor: overdrijving - *Pro*

Vormen van humor: woordspeling - *Pro*

Zinsdelen: werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde, voorzetselvoorwerp

Woordvolgorde: bijzin, inversie

Zinsoorten: ondergeschikte en nevenschikte zinnen

Spelling met aandacht voor woorden met veranderlijk woordbeeld

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.11

De leerlingen passen inzicht in taalgebruik toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Tekstopbouwende elementen: tussentitel, alinea

Tekststructuren: inleiding, midden, slot

Talige elementen om tekstverbanden uit te drukken

Communicatiemodel: effect, ruis

Verbale en non-verbale communicatie

Van formele tot informele registers

Beleefdheidsconventies

Argumentatieve teksten met inbegrip van: feit en mening, stelling, standpunt, argument, conclusie

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Taal als cultuur

02.12

De leerlingen geven overeenkomsten en verschillen aan in taaluitingen, taalvariëteiten en talen.

Kennis

Standaardtaal, nationale, regionale, sociale en situationele taalvariëteiten in het Nederlands

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2DA

Sleutelcompetentie Nederlands
Literatuur

02.13

De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

04.01

De leerlingen gebruiken doelgericht courante functionaliteiten van vergelijkbare toepassingen om digitaal in interactie te gaan met mensen, systemen en diensten.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in samenhang met leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

04.02

De leerlingen gebruiken doelgericht courante functionaliteiten van vergelijkbare toepassingen om digitale inhouden te creëren.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in samenhang met leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

04.03

De leerlingen gebruiken doelgericht courante functionaliteiten van vergelijkbare toepassingen om digitale inhouden te beheren.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in samenhang met leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie digitale competenties
Mediawijs handelen

04.04

De leerlingen respecteren ethische, sociale en legale regels bij het gebruiken van digitale technologie.

Kennis

Privacywet - *Pro*

Auteursrecht - *Pro*

Portretrecht - *Pro*

Netiquette - *Pro*

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in samenhang met leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Informatievaardigheden

13.01

De leerlingen kiezen en gebruiken doelgericht een zoekstrategie om diverse bronnen te selecteren in functie van een informatievraag.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.03

De leerlingen zetten cognitieve leerstrategieën in om zich leerinhouden eigen te maken.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

A: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.04

De leerlingen zetten in op metacognitieve leerstrategieën in functie van zelfregulerend leren.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AE: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.05

De leerlingen reflecteren cyclisch en vakspecifiek over het eigen leerproces en sturen het op basis daarvan doelgericht bij.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.06

De leerlingen gebruiken schooltaal.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

AEE: Leerplandoel basisvorming | 2D_DA_A

Sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.07

De leerlingen gebruiken vaktaal.

Met inbegrip van context

Dit leerplandoel wordt aangeboden en geëvalueerd in leeractiviteiten van andere sleutelcompetenties.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen